

Írta: Varga család

A PATRONÁLÁS ELŐNYEI... HOZZÁSZÓLÁS ZSÁMBÉKI ESZTER CIKKÉHEZ

Mélységesen felháborított bennünket – a valószínűleg kitűnő „szakember” – a „Patronálás, patronáltatás hátrányai” címmel megjelent cikke.

Annak ellenére, hogy részletesen taglalja a patronálás szót, úgy tűnik, teljes fogalomzavarban van. Ebben a megfogalmazásban ugyanis nem az idegen család kap lehetőséget arra, hogy alkalmanként vagy esetenként elvigyék magukhoz az általuk kiválasztott és nekik megfelelő gyermeket, ahogy Ő írja, hanem pont fordítva van: a gyermek kap lehetőséget arra, hogy alkalmanként vagy rendszeresen családok közt lehessen.

Az a „szerencsétlen kis állami gondozott”, ahogy fogalmaz, valóban elég szerencsétlen, de nem attól, hogy néhány „anyaszívű” anya vagy önzetlen család megpróbál olyan alapvetően fontos, az életkezdéshez elengedhetetlen ismeretet – netán egy kis személyre szóló szeretetet – nyújtani annak a gyereknek, amit az intézetben a legnagyobb szakmai felkészültséggel sem tudnak neki nyújtani.

Igaza van, lehet, hogy ez a fajta segítő jószándék csak ideig-óráig szól, de ha a „jó” szakember úgy készíti fel a gyermeket az ilyen látogatásokra, ahogy kell, akkor nem azt fogja megélni a gyerek, hogy „nem kellettem”, hanem azt, ami ezeknek a jó szándékú embereknek a célja, hogy kaptam valamit, valami pluszt, amit e nélkül nem kaptam volna.

Mi az, hogy a lakása, életkora sem felel meg a patronáló-nak? Úgy tünteti fel, mintha fizetség járna annak, aki ezt a feladatot vállalja, és ha nem felel meg, akkor mehet.

Kérdezem én, milyen szakképzés kell ahhoz, hogy magunkhoz öleljünk, megsimogassunk, megtanítsunk az élet dolgaira egy gyermeket, akit sajnálunk és szeretünk, és teljesen önzetlenül, fizetség helyett plusz anyagi ráfordítással, lehet, hogy csak néha-néha, de őszinte szeretettel látogatunk, vagy magunkhoz hívunk.

Hangsúlyozom, nem anyagi térítés ellenében nevelést vállalásról, hanem önzetlen patronálásról van szó, aminek csak előnye lehet a gyerek számára, mert általa színesebbé, jobbá és felnőtt korában könnyebbé válhat az élete.

Bátran merjük ezt mint igazi patronáló szülők mondani. Évek óta patronálunk mi is és ismerősünk is rendszeresen egy-egy állami gondozott gyermeket, és meg lehet kérdezni tőlük és a gondozóiktól is, hogy hátrányos volt-e ez a gyerekeknek.

8 évvel ezelőtt egy az állami gondozásban dolgozó asszony „hagyta” ránk a kislányt. Addig ő „patronálta”. A gyerek kezdettől fogva apának és anyának szólít bennünket. Van két saját gyermekünk is. Megkérdeztük a családot: mit tudunk vállalni ennek a gyereknek az érdekében? Nem akartuk örökbefogadni, nem akartunk nevelőszülők lenni, csupán meg akartuk mutatni egy állami gondozott, enyhén fogyatékos gyermeknek, hogy milyen a család. A maga örömeivel, gondjaival, békéjével, veszekedéseivel együtt. Akkor úgy határoztunk, hogy kéthetenként a hét végét, valamint a szünidő egy részét (amikor nincs szervezett programjuk) nálunk tölti. Valóban semmi különös nem tettünk, csak engedték, hogy köztünk próbálgassa az életet. Mert úgy láttuk, hogy ezeknek a gyerekeknek erre van szükségük.

Bevallom, hogy mi is voltunk bizonytalanságban. Megkérdeztük magunktól, nevelőktől, hogy nem ártunk-e többet mi ezzel mint használunk? Felbiztatjuk valamire, amit nem kaphat meg? Nem így van. Senkivel nem rivalizáltunk, ő is megérti, hogy ennyire vagyunk képesek, ezt adjuk. Nevelői folyamatosan értékelték – már amennyire lehetett –

közreműködésünk eredményét. Csak pozitív dolgokat tudtak rögzíteni. Érzelmileg úgy kötődik hozzánk, hogy az előre viszi, serkenti a fejlődésben.

Ezt a „munkát”, annak hatását nem az íróasztalnál ülő, jövőt elképzelő „szakember” gondolataival kell összevetni, hanem a valósággal. Mit tanulnak meg a gyerekek az „Inti”-ben? Jóformán semmit. Tessék már megkérdezni azokat a fiatalokat, akik kalandos pár év után a hajléktalanszállón kötnek ki. Legtöbbet a börtönben és az utcasarkon tanultak.

Mindenkinek ajánljuk, hogy menjenek be egy intézetbe, nézzenek a szeretetet sóvárgó gyerekek szemébe, olvassák, hogy mire vágnak ők. Nem szakértelemre, hanem szeretetre. Bár volna olyan divat, hogy egy család vállalna ezek közül a gyerekek közül egyet-egyet ilyenfajta segítségére. Bár ne töltené egy gyerek sem a karácsonyt, a szilvesztert az intézet falai között, lenne inkább szakképzetlen, de szerető szülők, gyerekek között.

Véleményünk szerint is fel kellene ezeket a mamutintézményeket számolni. Minél kisebb, minél családiasabb volna az ő életük, minél jobban hasonlítana az igazi családra, annál jobb volna nekik. A családi házakban pedig önállóságra kellene a gyerekeket tanítani, s nem elvégezni a munkát helyettük, mert az könnyebb. De úgy látom, hogy ezt nem mindenki akarja. Sok az ellenérdekelt. Csak egy egyszerű számítást kellene elvégezni. Mennyibe kerül a társadalomnak egy állami gondozott gyerek eltartása egy évben? 800 ezer forint, vagy 1 millió? Családi körülmények között ennyiből úri módon el lehetne tartani egy gyereket. Miért nem?

Az emberré válás folyamatában több közösség keresi azt a hasznos feladatot, amivel másokon tudna segíteni. Itt a testhez álló feladat. Nem kell messze keresni.